

Persbericht

Luxemburg, 29 april 2021

Financieringsinstrumenten binnen het cohesiebeleid van de EU: controles bij afsluiting werpen vruchten af

In het kader van het cohesiebeleid van de EU voor de periode 2007-2013 werden in de lidstaten meer dan duizend financieringsinstrumenten gebruikt. Uit een nieuw speciaal verslag dat de Europese Rekenkamer (ERK) vandaag publiceert, blijkt dat de nodige stappen zijn ondernomen om de subsidiabiliteit van de uitgaven bij afsluiting te verifiëren. De controles hebben tastbare resultaten opgeleverd, hoewel sommige fouten — waaronder één grote fout — onopgemerkt bleven. Over het geheel genomen merken de auditors echter op dat de meeste problemen die zich in de periode 2007-2013 hebben voorgedaan, zijn opgelost.

Financieringsinstrumenten onder gedeeld beheer (financial instruments under shared management, FISM's) waren een relatief nieuwe, maar belangrijke financieringsmethode in het kader van het cohesiebeleid van de EU in de programmeringsperiode 2007-2013. De totale waarde ervan bedroeg 16,4 miljard EUR, inclusief 11,3 miljard EUR aan EU-cofinanciering via het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). In het kader van subsidiabiliteitscontroles bij afsluiting moeten fouten en tekortkomingen worden aangepakt die tijdens de uitvoering aan het licht waren gekomen. Dit proces neemt echter veel tijd in beslag: zeven jaar na het einde van de programmeringsperiode 2007-2013 is een aantal valideringswerkzaamheden nog aan de gang.

“De publicatie van een controleverslag over een onderwerp dat verband houdt met de periode 2007-2013 kan op het eerste gezicht achterhaald lijken”, aldus Ladislav Balko, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor dit verslag. “Maar aangezien financieringsinstrumenten een steeds grotere rol spelen in het cohesiebeleid van de EU, zijn onze conclusies zowel actueel als relevant voor het aanstaande afsluitingsproces voor de periode 2014-2020.”

De door de Europese Commissie verstrekte richtsnoeren bleken zowel tijdig als adequaat te zijn. Dit was met name nuttig gezien de beknoptheid van de wettelijke bepalingen inzake FISM's voor de periode 2007-2013. Bovendien hebben de controles van de auditautoriteiten over het algemeen gewerkt. Beperkingen van hun mandaat voor instrumenten die door de EIB-groep

Dit persbericht is bedoeld om de kernboodschap weer te geven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is te vinden op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

worden beheerd, betekenden echter dat zij vaak volledig moesten vertrouwen op de (beperkte) verslagen van de externe beoordelaar van de EIB-groep.

Meer dan 80 % van de operationele cohesieprogramma's met FISM's was tegen het einde van 2020 volledig afgesloten. De Commissie heeft deze uitgebreid geanalyseerd. Uiteindelijk kunnen haar afsluitingswerkzaamheden leiden tot correctiesten bedrage van meer dan 270 miljoen EUR. De EU-auditors merken echter op dat er geen aanpassing heeft plaatsgevonden in het kader van de grootste fout die zij ontdekten. De Commissie beschouwde uitgaven ten bedrage van 139 miljoen EUR in het kader van een FISM ter ondersteuning van kmo's in Spanje als subsidiabel, hoewel 80 % van de middelen werd verstrekt aan grote ondernemingen (waarvan sommige zelfs beursgenoteerd waren).

De meeste door ons vastgestelde tekortkomingen in de periode 2007-2013 zijn aangepakt voor de periode 2014-2020. De richtsnoeren werden verder uitgebreid en de wettelijke bepalingen voor het cohesiebeleid zijn vertienvoudigd. Er zijn ook maatregelen genomen om de beperkingen aan te pakken van de bevoegdheden van auditautoriteiten met betrekking tot door de EIB beheerde instrumenten. Bovendien zullen problemen in verband met de subsidiabiliteit van instrumenten voor kmo's waarschijnlijk minder vaak voorkomen in de programmeringsperiode 2014-2020, aangezien er daarvoor specifieke fondsen zijn opgericht.

De auditors waarschuwen niettemin voor resterende problemen en aanhoudende onzekerheden, die een belemmering kunnen vormen voor de doeltreffende afsluiting van financieringsinstrumenten die in de periode 2014-2020 zijn gebruikt. Zij bevelen daarom aan dat de Europese Commissie advies verstrekt inzake de meest voorkomende fouten die bij controles aan het licht zijn gekomen. Zij verzochten de Commissie ook om nationale auditautoriteiten duidelijke richtsnoeren te verstrekken inzake het verkrijgen van zekerheid over de subsidiabiliteit van uitgaven in het kader van financieringsinstrumenten bij afsluiting.

Achtergrondinformatie

Financieringsinstrumenten zijn een alternatief voor traditionele subsidies omdat zij terugvorderbare vormen van financiële steun zijn. Het gaat voornamelijk om leningen, garanties, en investeringen in eigen vermogen en quasi-eigen-vermogen, die zodanig zijn ontworpen dat ze een revolverend karakter hebben: aan het einde van de overeengekomen terugbetalingstermijn moeten de middelen voor soortgelijke doeleinden worden geherinvesteerd om de impact van overheidsinvesteringen te maximaliseren. Aan het einde van de periode 2007-2013 waren er 1 058 financieringsinstrumenten onder gedeeld beheer in 25 lidstaten.

Speciaal verslag nr. 06/2021: "Financieringsinstrumenten binnen het cohesiebeleid bij de afsluiting van de periode 2007-2013: verificatiewerkzaamheden hadden over het algemeen goede resultaten, maar nog steeds enkele fouten" is in 23 EU-talen beschikbaar zijn op de ERK-website (eca.europa.eu).

De ERK heeft de afgelopen jaren verschillende controleverslagen gepubliceerd over financieringsinstrumenten van de EU, waaronder [Speciaal verslag nr. 19/2016](#), "Uitvoering van de EU-begroting via financieringsinstrumenten — lessen die uit de programmeringsperiode 2007-2013 moeten worden getrokken"; [Speciaal verslag nr. 36/2016](#), "Een beoordeling van de regelingen voor de afsluiting van de programma's 2007-2013 voor cohesie en plattelandsontwikkeling", en [Speciaal verslag nr. 17/2018](#), "Met de maatregelen die de Commissie en de lidstaten tijdens de laatste jaren van de programma's voor de

periode 2007-2013 namen, werd lage absorptie aangepakt, maar ze waren te weinig resultaatgericht”.

Wij zijn van plan om deze zomer een controleverslag te publiceren over de verslaglegging door de Commissie over de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven voor cohesie.

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

Perscontact

Persdienst van de ERK: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — M: (+352) 691 553 547